

Reactie Consultatie: Tijdelijke experimentenwet nieuwe stembiljetten

U vraagt ons te reageren op het concept wetsvoorstel voor een tijdelijke experimentenwet nieuwe stembiljetten.

Als Ieder(in) vinden wij dat iedereen zelfstandig zijn stem moet kunnen uitbrengen. Dit geldt ook voor mensen met een beperking. Op dit moment is dat nog niet voor iedereen mogelijk. Het stemproces, de stemlokalen en de stemhokjes zijn (nog) niet voor iedereen toegankelijk en assistentie mag niet altijd mee het stemhokje in.

Het huidige voorstel voor een experimentenwet is een voorstel dat één aspect van het stemproces toegankelijker beoogd te maken, namelijk het stembiljet. Dat juichen we van harte toe omdat het huidige stembiljet voor veel mensen, ook voor mensen met een beperking een groot obstakel is. Wij willen u vragen de verbetering van de toegankelijkheid voor verschillende groepen expliciet te benoemen in het experiment en in de evaluatie ook in te gaan op de wijze waarop het nieuwe stembiljet de toegankelijkheid voor de verschillende groepen bevordert. Daarnaast gaan wij er vanuit dat er bij de eerstvolgende verkiezing al geëxperimenteerd kan worden.

Om hier een goede uitvoering aan te geven, vragen wij aandacht voor het volgende.

- Houdt bij de experimenten ten minste rekening met de toegankelijkheid van het stembiljet voor mensen met visuele, motorische en cognitieve beperkingen. Maak ook inzichtelijk welke maatregelen je neemt voor welke groepen.
- Zorg voor tijdige en toegankelijke informatie over het nieuwe stembiljet en waar geëxperimenteerd zal worden. Maak oefenen met een proefbiljet mogelijk.
- Het stembiljet moet ook het zelfstandig stemmen voormensen met een visuele beperking verbeteren
- Het stembiljet moet beschikbaar zijn in pictogrammen met de logo's van de politieke partijen en lijstnummers, voor mensen die moeilijk of niet kunnen lezen. Dit bevordert de toegankelijkheid van het stembiljet voor mensen met een licht verstandelijke beperking en laaggeletterde kiezers.
- Zorg dat bij de evaluatie van de maatregel ook een representatieve groep van mensen met een beperking en hun belangenbehartigers betrokken wordt.